

REPORTAGE

Alzheimerwoning moet vooral overzichtelijk zijn

Ouderen met een dementerende partner kunnen langer in hun eigen woning blijven wanneer die is aangepast volgens het model van het Opleidings- en ontwikkelingsfonds voor het Technisch Installatie Bedrijf. Het Otib ontwikkelde deze woning met de stichting Alzheimer Nederland en installateursvereniging Uneto-VNI. Het opleidingsfonds bouwde een proefwoning in de vestiging in Woerden.

Jean Quist

Woerden - "Je moet het even weten", zegt Peter Helmink meer dan eens wanneer tijdens zijn rondleiding iets lijkt te haperen. De innovatiemanager van Uneto-VNI zegt dat bijvoorbeeld wanneer zijn bezoek een deurtje onder het aanrecht niet meer open krijgt. De schuifdeur gaat op zijn aanwijzing weer open na het bewegen van een weggewerkte grendel. Het aanrechtdeurtje doet dat pas wanneer een magneet over het slot wordt gehaald. "Het schuifdeurslot voorkomt dat mensen in huis op drift raken", legt Helmink uit, "en het magneetslot op het aanrechtdeurtje voorkomt dat dementerenden de afvalbak gaan uitgraven." Het zijn maar een paar van de aanpassingen waarmee een woning geschikt wordt voor Alzheimerpatiënten. De wijzigingen kunnen ook weer ongedaan worden gemaakt waarna het aangepaste appartement weer een reguliere (starters)woning wordt. Dat wordt er dan een met twee toiletten. Dat heeft de voorkeur voor woningen die op 'zorg' zijn ingericht. Helmink: "Bewoners hebben liever dat thuishulp een eigen toilet

Als een woning wordt aangepast voor mensen met dementie volgt bijna automatisch het advies om een elektrisch fornuis of een inductiekookplaat te installeren, vertelt Helmink. De praktijk leert dat gas met een goede beveiliging geen problemen geeft. "Mensen zijn er veertig jaar of langer aan gewend; ze zetten niet zomaar de gaskraan open."

Temeer niet omdat de woning is bedoeld voor dementerenden met een partner zonder Alzheimer. De woning is een model voor de nieuwbouw of aanpassing van reguliere appartementen. Het is

geen voorbeeld van een kamer in een verzorgingstehuis. Als het al een keer zou misgaan met het gas dan is er altijd iemand in de buurt die de kraan weer dichtdraait. De meterkast zit weer wel buiten de woning om te voorkomen dat een Alzheimerpatient aan schakelaars en zekeringen gaat draaien.

Afvoerputje

In het komende halfjaar discussiëren Otib, Alzheimer Nederland en Uneto-VNI over wat wel en wat niet in een woning voor dementerenden past. Bewoners sturen die ontwikkeling met hun ervaringen. Daaruit

valt nu al af te leiden dat de lijngoten die in de proefwoning het douche-water afvoeren verwarring veroorzaken bij patiënten. Helmink: "Mensen wilden de douche niet gebruiken omdat ze geen afvoerputje in de vloer zagen."

De badkamer staat met de keuken en de slaapkamer in één zichtlijn. "Mensen die dementeren vergeten vaak wat ze op een gegeven moment wilden doen", vat Helmink de gedachte samen die achter het concept zit. "Overzichtelijke ruimten helpen ze dat weer te herinneren. Het voorkomt dat mensen in huis verdwalen. Uit alle

deurkozijnen zijn de drempels verwijderd. Mensen gaan meer sloffen naarmate de dementie vordert. Een woning zonder drempels zorgt dat mensen minder snel vallen."

Alzheimer ontregelt ook het ritme van dag en nacht. Patiënten gaan er van 'spoken'. Twee lichtbakken in het plafond versterken het contrast tussen de lichte dag en de donkere nacht. Het is nog een dure oplossing, vindt Helmink: "In het armatuur zitten led's die een grotere lichtsterkte geven; daarvan zijn er nog niet veel op de markt."

Conceptwoning voor Alzheimerpatiënten. Alle ruimtes zijn vanuit de woonkamer duidelijk te zien. Foto: Christiaan Krouwels